

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง การแจ้งและการดำเนินการกับสัตว์ป่วยหรือตาย
และการกำหนดชนิด จำนวน และลักษณะการป่วยหรือตายของสัตว์
พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
ในกรณีที่สัตว์ป่วยหรือตายโดยไม่รู้สาเหตุ หรือในหมู่บ้านเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียงกันมีสัตว์ป่วยหรือตาย
มีอาการคล้ายคลึงกันในระยะเวลาห่างกันไม่เกิน ๗ วัน ให้เจ้าของสัตว์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร
หรือสัตวแพทย์ ทราบเพื่อตรวจสอบโรคระบาดและดำเนินการควบคุมป้องกันโรคระบาด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์
พ.ศ. ๒๕๕๘ อธิบดีกรมปศุสัตว์จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ประกาศนี้

“เจ้าของสัตว์” หมายความว่า เจ้าของตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“ซากสัตว์” หมายความว่า ซากสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“สารวัตร” หมายความว่า สารวัตรตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“สัตวแพทย์” หมายความว่า สัตวแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

หมวด ๑

การกำหนดชนิด จำนวน และลักษณะการป่วยหรือตายของสัตว์

ข้อ ๓ เมื่อมีสัตว์ป่วยหรือตายโดยไม่รู้สาเหตุ หรือในหมู่บ้านเดียวกันหรือบริเวณใกล้เคียงกัน
มีสัตว์ป่วยหรือตายมีอาการคล้ายคลึงกันในระยะเวลาห่างกันไม่เกิน ๗ วัน โดยชนิด จำนวน และลักษณะ
การป่วยหรือตายของสัตว์ เป็นดังนี้

(๑) ในช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ และควาย ในฝูงหรือฟาร์ม มีอาการผิดปกติ
หรือสงสัยว่าป่วย โดยปรากฏอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(ก) มีไข้ น้ำลายฟุ้งปาก ตุ่มน้ำพองใสตามอวัยวะต่าง ๆ เช่น ช่องปาก ลิ้น เต้านม
กีบ ขาเจ็บ กีบหลุด

(ข) ระบบทางเดินอาหาร ถ่ายเหลวผิดปกติหรือถ่ายเป็นมูกเลือด

(ค) ระบบทางเดินหายใจ อ้าปากหายใจ มีน้ำมูก ไอ หอบ

(ง) ระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินปัสสาวะ ทั้ง ลูกอ่อนแอมและมีอาการผิดปกติ ปัสสาวะมีสีแดงสด ปัสสาวะมีสีน้ำตาลเข้มคล้ายสีโค้ก

(จ) ระบบประสาทและการทรงตัว กล้ามเนื้อสั่น กระตุก เดินหมุน ไม่สามารถควบคุมการทรงตัวได้ ขาเจ็บเดินกระเผลก ขาไม่มีแรงเดิน เดินหลังแข็ง ตีนกั้วผิดปกติ

(ฉ) ระบบไหลเวียนโลหิต เหงือก เยื่อบุช่องคลอด เยื่อบุตา (mucous membrane) ซีดหรือมีสีเหลืองผิดปกติ มีจ้ำเลือดตามตัว มีเลือดไหลออกจากอวัยวะ เช่น ปาก จมูก ทวาร หู ตา เป็นต้น

(ช) สัตว์ที่ตายเฉียบพลันโดยไม่รู้สาเหตุ

(๒) ในสัตว์ปีกจำพวก นก ไก่ เป็ด และห่าน ปรากฏอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(ก) สัตว์ปีกที่เลี้ยงในระบบฟาร์ม มีอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๑ ใน ๒ วัน หรือมีอัตราการกินอาหารและน้ำลดลงร้อยละ ๒๐ ใน ๑ วัน หรืออัตราการสูญเสียมากกว่าร้อยละ ๕ ต่อรุ่นการเลี้ยง

(ข) สัตว์ปีกที่เลี้ยงแบบหลังบ้าน มีอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ ๕ ใน ๒ วัน

(ค) ระบบทางเดินหายใจ เช่น หายใจลำบาก หน้าบวม น้ำตาไหล

(ง) ระบบประสาท เช่น ชัก คอบิด เป็นต้น

(จ) ท้องเสีย หรือขนยุ่ง ซึม ไม่กินอาหาร ไข่ลด ไข่รูปร่างผิดปกติ หงอน เหนียงสีคล้ำ หรือหน้าแข้งมีจุดเลือดออก

(๓) ในสุกร และหมูป่า ปรากฏอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(ก) มีไข้ นอนสุม น้ำลายฟูมปาก ตุ่มน้ำพองใสตามอวัยวะต่าง ๆ เช่น ช่องปาก ลิ้น เต้านม กีบ ขาเจ็บ กีบหลุด เป็นต้น

(ข) ระบบทางเดินอาหาร ถ่ายเหลวผิดปกติหรือถ่ายเป็นมูกเลือด

(ค) ระบบทางเดินหายใจ อ้าปากหายใจ มีน้ำมูก ไอ หอบ

(ง) ระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินปัสสาวะ ทั้ง ลูกอ่อนแอมและมีอาการผิดปกติ ปัสสาวะมีสีแดงสด

(จ) ระบบประสาทและการทรงตัว ชัก กล้ามเนื้อสั่น กระตุก เดินหมุน ไม่สามารถควบคุมการทรงตัวได้ ขาเจ็บเดินกระเผลก ขาไม่มีแรงเดิน เดินหลังแข็ง ตีนกั้วผิดปกติ

(ฉ) ระบบไหลเวียนโลหิต เหงือก เยื่อบุช่องคลอด เยื่อบุตา (mucous membrane) ซีดหรือมีสีเหลืองผิดปกติ มีจ้ำเลือดตามตัว มีเลือดไหลออกจากอวัยวะ เช่น ปาก จมูก ทวาร หู ตา เป็นต้น

(ช) สุกรที่เลี้ยงแบบระบบฟาร์ม มีอัตราการป่วยหรือตายสะสมมากกว่าร้อยละ ๕ ใน ๒ วัน ในสุกรทุกอายุของฟาร์ม

(๔) ในสุนัข และแมว ปรากฏอาการทางประสาท ดูร้าย วิ่งเพ่นพ่าน กัดสิ่งกีดขวาง หรือเชื่องซึมซุกตัวในที่มืด ปากอ้าลิ้นห้อยและมีสีแดงคล้ำ น้ำลายไหล ตัวแข็งหรือขาอ่อนเปลี้ย เดินโซเซ

หมวด ๒

การแจ้งและการดำเนินการ

ข้อ ๔ เมื่อสัตว์ป่วยหรือตายตามข้อ ๓ ให้เจ้าของสัตว์แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ในพื้นที่ทราบภายใน ๑๒ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ทราบว่าสัตว์ป่วยหรือตาย โดยให้แจ้งด้วยตนเอง หรือทางหมายเลขโทรศัพท์ของสำนักงานในพื้นที่ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือแจ้งข้อมูลระบบ รายงานโรคทางระบบอินเทอร์เน็ตของกรมปศุสัตว์ หรือผ่านทางช่องทางอื่น ๆ โดยให้แจ้งชนิด จำนวน และลักษณะการป่วยหรือตายของสัตว์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ทราบ เพื่อหาสาเหตุตรวจสอบโรคระบาดและดำเนินการควบคุมป้องกันโรคระบาด

ข้อ ๕ ให้เจ้าของสัตว์ดำเนินการกับสัตว์ป่วยหรือตาย ตามข้อ ๓ ดังนี้

(๑) ให้เจ้าของสัตว์แยกสัตว์ป่วยออกจากสัตว์ปกติ และควบคุมสัตว์ป่วยทั้งหมดไว้ภายในฟาร์ม หรือสถานที่เลี้ยงนั้น

(๒) ห้ามมิให้เจ้าของย้ายสัตว์ป่วยหรือตายไปจากบริเวณนั้น หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใด ย้ายสัตว์ป่วยหรือตาย

ข้อ ๖ ในกรณีที่สัตว์ป่วยตายให้เจ้าของสัตว์ควบคุมซากสัตว์นั้นให้คงอยู่ ณ ที่ที่สัตว์นั้นตาย และห้ามมิให้เจ้าของสัตว์หรือบุคคลใดย้าย ซ้ำแหละ หรือกระทำการอย่างใดแก่ซากสัตว์นั้น ถ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ไม่อาจมาตรวจซากสัตว์นั้นภายในเวลา ๑๒ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์นั้นตายให้เจ้าของสัตว์ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ฝังซากสัตว์โดยให้ส่วนบนสุดของซากสัตว์อยู่ใต้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร และสำหรับซากสัตว์ใหญ่ให้พูนดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร อีกด้วย และใช้สารเคมีที่สามารถทำลายเชื้อจุลินทรีย์หรือเชื้อโรคต่าง ๆ โดยการแช่ ราด หรือโรย ที่ส่วนต่าง ๆ ของซากสัตว์นั้นจนทั่ว รวมถึงบริเวณปากหลุมที่ฝังซากสัตว์นั้นด้วย

(๒) เผาซากสัตว์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

ถ้าการฝังตาม (๑) หรือเผาตาม (๒) ไม่อาจทำได้ ให้ทำลายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ยุทธ หรินทรานนท์

อธิบดีกรมปศุสัตว์